

Liten Wiener

Først - historien om «Fynsk Land»

På dansk LU i Aars i 1990, ble det presentert en ny kaninrase: *Fynsk Land*

- som var en hvit kanin med blå øyne, men det var jo ikke «noe nytt». Men idealvekten var 2,5 til 3,2 kg, altså en ny rase innen gruppen for de små raser.

Navneønske på den nye rase var Fynsk Land og det var den danske oppdretter Arne Nielsen fra Kirke Søby, Assens, som var mannen bak nyheten.

- Men Fynsk Land ble ikke godkjent der og da, til det forelå ikke et godt nok skriftlig bakgrunnsmateriale og rasebeskrivelse. Senere på året kom Arne Nielsen med en redegjørelse for hvordan han planmessig hadde gjort sitt avlsarbeide:

Han startet i 1988 og valgte ut ei stor hu, Hermelin hvit blåøyet på 1,4 kg og en forholdsvis liten hann Hvit Wiener på 3,3 kg. Arne krysset de to kaninene og skulle da ut fra dens avkom arbeide videre med å få fram dyr som avlet stabilt med hensyn

til vekt. Etter to år kunne Arne fremvise sitt avlsresultat, som han ønsket opptatt i Nordisk Kaninstandard under navnet Fynsk Land. Diskusjonen omkring Fynsk Land gikk «friskt» i standardkomiteén i 1990 og på høsten meddeler komiteén følgende: - «Danmark ønsker godkjenning av en hvit blåøyet kanin på størrelse med de små raser. Forslag til rasebeskrivelse er utarbeidet. Men det viser seg at en slik rase er i hollandsk standard og har vært opptatt der siden 1984 - en avventer derfor godkjenningen» . . .

Under dansk LU 1991 i Sorø, var Nordisk standardkomité samlet - det rapporteres i de nordiske tidsskrifter om følgende:

På anmodning fra det danske utvalget ble det vedtatt å oppta en ny rase i Standarden. Dette er en hvit blåøyet kanin, med vektskala som de små raser: 2,5 - 3,2 kg. Opprinnelig gjaldt søknaden for navnet Fynsk Land. Komiteén endret imidlertid dette til Liten Hvit Wiener og skal ha sam-

Fynsk Land til Arne Nielsen og til høyre den hollandske rase Hulstlander

me poengskala som Hvit Wiener og er midlertidig opptatt fra 1. mars 1991 fram til 30. september 1994.

Hulstlander

Noe av grunnen til det ikke ble tatt hensyn til ønsket navn, Fynsk Land, var som nevnt en nesten identisk rase i Holland; Hulstlander – og som har vært opptatt i hollandsk standard siden 15. september 1984. Hulstlander er egentlig litt mindre, med idealvekt fra 2,4 til 2,75 kg.

I historien om Hulstlander, nevnes avlsarbeidet å være noenlunde samme fremgangsmåte som Fynsk Land, altså med utgangspunkt i fra en stor Hermelin hvit blåøyet og liten type Hvit Wiener.

Oppdretteren som står bak Hulstlander, er Jac. de Graaf, som startet sitt Hulstlander-prosjekt i 1979.

I Holland har rasen spesialklubb, sammen med den røde Thrianta, som vi kjenner som Sachsegold. Ingen har kommet med forslag om å ta inn Hulstlander i Nordisk Kaninstandard, for Hulstlander var å finne bl.a. i Sverige, men disse ble da utstilt under Liten Hvit Wiener.

Liten Wiener fra 01.10. 1994

Rasen var «kommet for å bli» kan en si. Flere oppdrettere avlet med den hvite på 90-tallet og i fra 1994 blir det slik:

Rasenavnet skal være Liten Wiener og den godkjennes i 3 varianter:

Hvit blåøyet, blå og viltgrå.

Flere syslet med tanken om å avle fram fargevarianter. Om Liten Wiener blå, sier historien det var Axel Eriksen, Høng, Sjøeland, som på 90-tallet tok en av sine småvokste Blå Wiener-hanne og krysset med

For fem år siden foretok Affe Hedlund et prosjekt med å krysse Dvergvedder viltgrå med Alaska. Resultatet ble et kull hvor alle var viltgrå, hvorav 3 av dem, som vises på bildet, fikk gode opprettstående ører og hodeform slik som Wiener skal ha (som disse da arvet fra Dvergvedder). Fargen satt som den skulle og to av dem fikk 95p.

Hermelin blå. Riktig størrelse gikk fint, men problemet var farge og pels. Det sies Axel krysset inn Liten Sølv blå – og det høres utrolig ut – det er jo å be om enda mer problemer og å gjøre prosjektet mer langvarig. Men etter mange kryssninger og med å bruke de minste Blå Wiener, kom Axel i mål og stilte ut sine Liten Wiener blå i mange år.

Historien om norsk Liten Wiener blå

Mange norske oppdrettere viste interesse for Liten Hvit Wiener på 90-tallet og flere år var statistikken over 60 utstilte dyr. En som på den tiden gikk med tanker om å sette litt mer farge på Liten Wiener-avlen, var Roar Strand. – Historien er muligens best ufortalt, sier Roar, og noe av

grunnen er at en er avhengig av dyr som avler rent på farge, for hvis andre «skjulte» farger ligger bak en av foreldredyrene, vil resultatet bare bli «kluss», hvor det kan spalte ut andre farger. I min Hermelin-avl forekom det huer som ble over 1,5 kg og hadde ørelengde på 6,5 cm. Dermed slo tanken meg i 1998 om et «fargeprosjekt» og det ble kjøp av en Blå Wiener hanne fra Kai Tveten. Den var meget flott type og med god fyldig pels og mørk bra farge. Den ble også plukket ut for den manglet litt på størrelse. Jeg startet med 3 viltgrå huer, hvor det i første generasjon, så var alle avkom viltgrå (men i det ene kullet viste det seg å være en viltsvart og da den hua ikke avlet reint ble den tatt ut).

Fargeformel viltgrå: **AA BB CC DD GG**

Fargeformel blå: **AA BB CC dd gg**

På de to andre kull var det litt mer flaks og hvor det da var 5 huer og 2 hanner.

I neste generasjon, med søskenparring, skulle det spalte ut blå unger. I det ene kullet kom det 2 blå (tenkte dette ville bli enkelt). Disse 5 viltgrå avlshuene fikk til sammen 92 unger, men kun 5 av de 92 var blå og det kom bare ei blå hue. Det som spaltet ut av farger var; blå, svart, viltblå og viltgrå.

I teorien skal én av 16 bli blå.

Vekt på 2.-3. generasjonsdyra hadde vært ønskelig å få litt større, lå ganske stabilt

på 2,5 kg. I den videre avl ble jo den blå hua med, samt 5 svarte huer. Da ville jeg slippe de viltgrå og viltblå på de neste avkom. De dyr med best mulig fyldig og lang pels ble tatt med videre.

For å få opp vekten, ble det i neste generasjon igjen satt inn Blå Wiener, slik at den generasjon fikk vekt på 2,8-3,0 kg.

Det som en får «gratis» fra Hermelin-opp-havet, er type og presentasjon. Alle fikk godt og kraftig hode, med korte kjøttfulle ører. Slike prosjekter høres jo spennende ut, men en må ha god plass og må være klar for å fremavle 200-300 unger.

LUU-2011: Liten Wiener blå hu til Mathias Gaaserud 96p og blir BiS

Foto: Bjørn E.

LU-2010: Stall Tveten vinner med Liten Wiener blå i 287p

Foto: Bjørn E.

Roar stilte ut sine Liten Wiener blå en kort periode, men så ble det nedtrapping og Kai Tveten overtok. Historien fremgår av bildet over: Kai viste straks riktig så gode kvalitetsdyr, de første på LU-2005 i Bergen og siden gikk det «slag-i-slag» - og disse LW blå vakte interesse hos kjente oppdrettere «over kjølen» - og har også toppet svensk LU.

Kleine Wiener - historien fortsetter

Etter Euro-show i Herning hadde et par tyske oppdrettere funnet interesse for

den danske rase Liten Wiener. Så 25. november 2019 kom det info om opprettelse av en tysk interessegruppe.

Etter en artikkel i Kleintiernews ble gruppen utvidet med flere oppdrettere. Under Bundes-schau i Karlsruhe desember 2019 søkte dem om å få rasen opptatt i tysk standard. Til møtet ble danskene invitert og hvor lykken var stor; rasen ble godkjent, men «kun» i hvit blåøyet, viltgrå og jerngrå (mørkegrå).

Blå variant ble foreløpig avvist fordi det er en del likhet med Blaue Holicer, en

Blaue Holicer

slovensk rase som ble tatt opp i tysk standard i 2015. Svart variant ble avvist (ligger i størrelse for nær opp mot Alaska).

Gruppen, se: www.klenewiener.de mener L.W. blå må godkjennes, og kommer til «å kjempe» for det, fordi fargeforskjellen er stor nok til å skille rasene.

I standarden er nemlig Blaue Holicer beskrevet som lys stålblå, og er den mørk, som Blå Wiener, er det en feil.

En opplever også på utstillinger innen Blaue Holicer hvor det er ganske mange av dyra som får bemerkningen «for mørk» og det må gå i «plussfavør» for godkjenning av L.W. blå - for skille disse to.

Blaue Holicer

Vi har vært innom Hulstlander-historien, så vi går like godt i gang med å se på Blue Holicer - fra daværende Tsjekkoslovakia. Oppdretter av Rex i lux, Imrich Vanek fra

Holic skulle ha blodfornyelse og i 1958 ble starten av å avle fram en lys «skyblå» kanin med normalpels, da disse fremkom i rex-kullene. I 1972 ble det interesse for Blaue Holicer blant mange oppdrettere og i 1974 kom rasebeskrivelsen og genetisk opphav. På stor nasjonal utstilling ble den godkjent fra 15. oktober 1975 og der fremgår det: Avlsmålet var ikke å avle en liten versjon av Blå Wiener. I 1993 ble det opprettet spesialklubb og fikk enda flere avlere. Ble også eksportert til naboland. Under Euro-show 2006 i Leipzig ble den vist fram. Tyske avlere viste interesse for rasen og noen dyr ble solgt. I 2011 ble det søkt om å få den med i tysk standard, men det var for få avlere. To år senere var den mer utbredt og standardkomitéen godtok å inkludere Blaue Holicer som en ny rase fra 1. oktober 2015. To tyske avlere har hatt rasen i sin stall siden 2006.